

گفت و گوی اختصاصی با دکتر سید محمد امین جعفری، مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم

دوازده اثر ناملموس میراث فرهنگی قشم ثبت آثار ملی می شوند

نوسازی ناوگان ساحلی و دریایی گردشگری قشم / منطقه آزاد پیش آهنگ توسعه جزیره

✓ راه روشن این حرکت اکنون توسط هیات مدیره و مدیر عامل سازمان منطقه آزاد ترسیم شده و مأموریت دشوار و جهاد گونه ای برای بنده و همه همراهانم تعریف شده است و بهانه ای برای هیچ کوتاهی و سکون و توقفی باقی نگذاشته است.

✓ گردشگری جزیره در تمام دولت های قبل از تدبیر و امید مورد غفلت بوده است و اگر گاهی اندک درخشش هایی هم بوده حاصل ذوق و علم مدیران بوده است نه نگاه توسعه محوری که گردشگری را محور و مدار اصلی و جریان ساز بداند.

ابرج اعتمادی: سید محمد امین جعفری حسینی، شاعر، نویسنده، پژوهشگر و از نخبگان این سرزمین است. او نه تماشاگر که همواره بازیگردان فعالیت های عمله فرهنگی و اجتماعی در جنوب کشورمان بوده است. جعفری به مانند تمامی مردمان جزیره و خطه ی جنوب، سال های بسیاری از عمرش را در اقلیم ساحلی خلیج فارس گذرانده است. او طعم زندگی در جنوب را چشیده و در بسیاری از آداب و رسوم و آیین ها با مردم قشم همدلی نزدیکی دارد؛ این نخبه دشتستانی نه تنها با فرهنگ غنی ساحل نشینان خلیج فارس سال ها زندگی کرده، که جانش حتی با غذاها و ادویه های جزیره ی قشم عجین شده است.

او بیش از کل عمر اداری اش کارنامه عملی درخشانی در حوزه های فرهنگی و اجتماعی کشور دارد تا جایی که به گواهی همین سابقه هاست که بزرگان فرهنگ و ادب و هنر و رسانه این سرزمین و استان، مثل بسیاری از نقاط ایران او را نه فقط به عنوان مدیر یک دستگاه اجرایی که بیشتر به نام و نشان اعتبار آثار و فعالیت های متعدد فرهنگی، اجتماعی، ادبی، هنری، علمی و اجرایی اش می شناسند. این روزها شاید بیش از هر چیزی برنامه ماه عسل احسان علیخانی خیلی ها را به پای تلویزیون کشانده است. جعفری اگر چه امروز به عنوان مدیر کل گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم پیش روی ما نشسته و قرار است از برنامه ها، چالش ها و راهکارهای گردشگری قشم با او صحبت کنیم، اما یکی از مهمانان ویژه همین برنامه ماه عسل در سال ۹۴ بوده است که به

عنوان یک وکیل دادگستری موفق، که زندگی مشترک خیلی ها را نجات داده بود، در آن برنامه شرکت کرد. اگر چه این مصاحبه سراسر به برنامه های گردشگری قشم می پردازد اما این سوال را در پایان از او خواهیم پرسید که علت حضور شما در برنامه تلویزیونی ماه عسل چه بوده است؟

جعفری با معرفی مدیران ارشد ملی کشور و با تایید مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم مأموریت یافت تا حاصل بیست و پنج سال فعالیت مستقیم و بی واسطه علمی، عملی و تجربی در حوزه های ملی و بین المللی فرهنگی و اجتماعی را با خود به جزیره منتقل کند؛ و بتواند با کمک و همراهی نخبگان و مردمان جزیره که در این مدت هرگز از او دریغ نکرده اند، روزهای روشن گردشگری را برای این خطه رقم بزند.

وی بر علاوه بر تحصیلات دکتری در رشته روابط بین الملل دانشگاه ژنو سوئیس، کارشناس حقوق قضایی و دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت رسانه است و پیش از این در همایش ملی مدیران برتر به انتخاب انجمن ملی مدیران و مجمع متخصصین ایران در بهمن ۹۴ و در مرکز همایش های بین المللی صدا و سیما به عنوان مدیر برتر کشور در حوزه فرهنگی و اجتماعی انتخاب شده است. این پیشگام عرصه علم و هنر، عضویت شورای سیاست گذاری حوزه ادبیات موسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) و عضویت اتاق فکر ستاد بین المللی هفته های فرهنگی را نیز در کارنامه خود ثبت کرده است.

عضویت در بنیاد ملی نخبگان ایران با استناد به ماده ۴ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان و مشاور برنامه ریزی و عضو اتاق فکر اجتماعی بنیاد ملی نخبگان نیز از دیگر دستاوردهای وی می باشد.

جعفری در سطوح بین المللی نیز حرف های فراوانی برای گفتن دارد و مایه عزت و سربلندی ملت ایران شده است. به عنوان نمونه می توان به کسب مدال طلای بخش ایده ها در سی و نهمین دوری مسابقات جهانی ایده ها، اختراعات و فناوری های نوین علمی در ژنو سوئیس در آوریل ۲۰۱۱ و کسب جایزه ویژه ی وزارت علوم کشور یونان در سی و نهمین دوری مسابقات جهانی ایده ها، اختراعات و فناوری های نوین علمی در ژنو سوئیس در همان سال اشاره کرد.

همچنین کسب مدال نقره دهمین جشنواره جهانی ایده ها و ابتکارات علمی ستول کره جنوبی در دسامبر ۲۰۱۰ و خالق ایده ی مشترکات صلح در فرهنگ و ادبیات پنج تمدن اصلی جهان دعوت به نمایشگاه های آلمان و inova کرواسی، ژنو سوئیس و ستول کره جنوبی از دیگر مواردی است که این جوان برومند کشور موفق به کسب آن شده است. عضویت به عنوان ناظر سازمان جهانی یونسف در منطقه خاورمیانه نیز از دیگر افتخارات شایان ذکر جعفری است.

همچنین وی سوابق فرهنگی و ارزشی بی شماری دارد که می توان از داوری و دبیری هیأت داوران بیش از سی و کنگره، جشنواره و همایش ملی در حوزه های فرهنگی و

هنری، عضویت در شورای سیاست گذاری پنج دوره جشنواره بین المللی غدیر بنیاد بین المللی غدیر از ۱۳۸۹ تاکنون، دبیری بخش بین الملل جشنواره بین المللی تقریب (ویژه تقریب مذاهب) در سال ۱۳۹۰ و کسب جایزه ی کتاب سال دفاع مقدس سال ۱۳۸۶ (پازدهمین انتخاب کتاب سال دفاع مقدس) نام برد.

جعفری به عنوان جوان برتر فرهنگ و هنر ایران اسلامی در سال ۱۳۸۷ با نظر سازمان ملی جوانان، معاونت امور فناوری ریاست جمهوری و شبکه سوم سیمای جمهوری اسلامی ایران انتخاب شده و هم اکنون این جوان برتر هنری و میراث ماندگار کشور در سازمان منطقه آزاد قشم در سمت مدیریت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در حال خدمت گذاری است.

در این مصاحبه سعی می کنیم از طرح های توسعه ای و از چالش ها و برنامه های گردشگری قشم از او بپرسیم؛ و این پرسش که گردشگری قشم به کجا می رود؟

* به عنوان اولین سوال از او می پرسیم شما از شیراز قشم را چگونه می دیدید؟

نمی دانم چرا این سوال را پرسیدید اما بگذارید همین ابتدای مصاحبه به شما اطمینان خاطر بدهم که هرگز با قشم غریبه نبوده ام و هیچ گاه قلم را از قشم و مردمان قشم پس نخواهم گرفت. شما پرسیده اید که از شیراز قشم را چگونه می دیدم و من به شما می گویم این جزیره بی نظیر خدا و آرزوهایی که برای تعالی و اعتلای این جزیره داشته ام را در همه سرزمین هایی که بوده ام و دیده ام، مرور کرده ام، همیشه به قشم و حق و استحقاق

واقعی و حقیقی مردمان قشم فکری کردام. باورش برای بعضی ها سخت است اما انسان های مومن و متصفی که در این مدت دوندگی ها و پیگیری ها، سرکشی ها و بازدیدهای شبانه روزی ام از شهرها و روستاهای دور و نزدیک جزیره را دیده اند، این حرفم را باور می کنند که در تمام نقطه های جهان که قبلا بوده ام و دیده ام در مالزی، در سویس، در کره جنوبی، در ماکائو در تمام تحقیق ها و برنامه هایم به قشم و جایگاه حقیقی قشم فکر کرده ام و حالا این ماموریت را برای خودم

است و مرحله اکتشاف را پشت سر گذاشته است اما این معدن سرشار در کمال تاسف و نگرانی بنا به دلایل متعددی هنوز به بهره برداری نرسیده است. به نظرم می رسد این معدن بزرگ و غنی تازه سه چهار سال است که در مدار منطقی توسعه خود قرار گرفته است. سوال شما را تغییر دادم تا به عنوان مدیر کل استراتژیک ترین مجموعه سازمان منطقه آزاد قشم عرض کنم که اگر، و فقط اگر یک ثروت و یک سرمایه تمام نشدنی برای توسعه پایدار قشم وجود داشته باشد، آن ثروت و سرمایه فقط و فقط گردشگری است نه هیچ چیز دیگر. پاسخ روشن سوال شما این است که اکنون و بعد از چند ماه حضور مسوولانه در قشم به این نتیجه رسیده ام که در گردشگری قشم نماز قضاها بسیار بسیار زیادی به جا مانده که باید آن را ادا کنیم. نمی دانم در ادامه این گفت و گو به کجاها خواهیم رسید و شاید هم باورتان نشود اما برخی از عوامل توسعه نیافتگی گردشگری قشم خیلی خیلی خیلی هم پیچیده نیست. باور کنید تا توسعه گردشگری قشم راه زیادی نداریم فقط باید مردمان عزیز قشم و دوست داران حقیقی قشم نیت کنند و با همراهی و همدلی های کامل خود گردشگری جزیره را به جایگاه حقیقی خود برسانند.

شهرها و روستاهای قشم خورشید گردشگری قشم را از پشت ابرها بیرون خواهیم آورد. شدیداً و عمیقاً به مردم جزیره ایمان دارم.

* قشم از نظر گردشگری از چه جایگاهی در ایران سرشار از جاذبه ها، برخوردار است؟

به خودم این اجازه را نمی دهم که در پاسخ به سوال شما به اندازه یک کتاب حرف بزنم اما این سوال شما به اندازه چند کتاب پاسخ لازم دارد خیلی از مسلمات را همه می دانند و از بدیهاتی همچون اهمیت و ابعاد و مزایای گوناگون ژئوپارک و اکوتوریسم و این که قشم زادگاه تنها ژئوپارک خاورمیانه و جنگل های دریایی حرا است خبر دارند و می دانند قشم با برخورداری از طبیعی ترین و متنوع ترین بافت روستایی پایبند بر آداب و رسوم کهن، باورها و فرهنگ ساحلی ساکنان، و با وجود نور ساحلی بسیار وسیع و بی نظیر و صدها جاذبه دیگر چه فرصت کم نظیری برای توسعه گردشگری است. نام این جزیره را گذاشته ام جزیره کریم. هر چه بخواهی دارد. نام دیگری که برازنده این جزیره است این است: جزیره آرامش و هیجان یعنی هر کدام از این مفاهیم پارادوکسیکال را که طالب باشیم، در قشم شرایطش را داریم.

است و بهانه ای برای هیچ کوتاهی و سکون و توقفی باقی نگذاشته است.

* لطفاً بفرمایید ماموریت و وظایف اصلی این اداره کل در سازمان منطقه آزاد قشم چیست؟

بارزترین و پراهمیت ترین عبارتی که در سند چشم انداز سازمان منطقه آزاد قشم به چشم می خورد این عبارت است: تبدیل سازمان منطقه آزاد قشم به پیش آهنگ پویایی و توسعه جزیره؛ این عبارت بارزترین سطر شناسنامه ای سازمان است و چکیده ای تمام سطرها و صفحاتی که فلسفه و راهبرد اصلی و اساسی سازمان را معرفی می کند و کلیه دستگاهها، مدیران و کارکنان سازمان را به راه روشن توسعه ای حیات و حیاط جزیره دعوت می کند. بدون تردید اعتلای کیفیت زندگی مردم جزیره بدون توجه و بهره گیری از مزیت های نسبی جزیره در جهت توسعه محقق نخواهد شد و هیچ کسی هم نمی تواند انکار کننده ای این حقیقت باشد که جاذبه های گردشگری قشم غیر قابل انکارترین و کلیدی ترین و البته پایدارترین مزیت های نسبی جزیره هستند. مزیت هایی که مدیریت صحیح هوشمندانه و خلاقانه بهره وری، بهره گیری، بهره برداری و بهره رسانی آن ها می تواند مهم ترین آرزوی چشم انداز سازمان منطقه آزاد قشم را محقق کند: تبدیل

حضور در آیین های بومی روستاهای جزیره

در جمع مردمان با صفای روستای سهیلی

آیین ازدواج دسته جمعی سی زوج جوان در روستای طبل

در کنار مدیر عامل دلسوز و خستگی ناپذیر منطقه آزاد قشم آنقدر به دلسوزی مومنی نسبت به مردمان جزیره ایمان دارم که حاضریم تا پای جان در کنار او بجنگم

در جمع مردمان عزیز روستای زینبی در این روز سه مسابقه ورزش های بومی برگزار شد اسب سواری - زینبی شترسواری - گورزین شنا حرای سهیلی

گردشگری به مهم ترین و ماندگارترین ثروت و سرمایه توسعه ساز جزیره و در نتیجه تبدیل سازمان منطقه آزاد قشم به پیش آهنگ پویایی و توسعه جزیره.

* نزدیک به چهار ماه از حضور شما در اداره کل گردشگری سازمان می گذرد لطفاً بفرمایید در این فرصت چه کارها، اقدامات و برنامه هایی از سوی این اداره کل انجام شده است؟

اولین اقدام های بنده از تغییر نگاه به نفع همه ای معانی و مفاهیم و مصادیق مندرج در نام عمیق و وسیع اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری منطقه آزاد قشم آغاز شد. تصدیق می کنید این اداره کل مثالی متشکل از سه ضلع است که در تمام دوره های گذشته این اداره کل هر بار و به ضرورت ذوق، سلیقه، علاقه، احاطه و تسلط هر کدام از مدیران یکی از سه رکن و سه ضلع این مثلث طول بیشتری داشته اند. شواهد حاکی و گواه هستند که این مثلث در نگاه و اقدامات بنده یک مثلث متساوی الاضلاع با ارتفاع و قاعده و زاویه

* آیا فکر می کنید قشم در این هیاهوی کشورهای توریستی جهان توانسته در بحث گردشگری جایگاهی جهانی برای خود پیدا کند؟

پاسخ سوال در خود سوال پیداست بدیهی است که گردشگری قشم علیرغم همه دغدغه ها و دلسوزی ها تا امروز نه تنها به جایگاه حقیقی خود نرسیده، که حتی به نزدیکی های آن جایگاه هم نرسیده است. گردشگری جزیره در تمام دولت های قبل از تدبیر و امید مورد غفلت بوده است و اگر گاهی اندک درخشش هایی هم بوده حاصل ذوق و علم مدیران بوده است نه نگاه توسعه محوری که گردشگری را محور و مدار اصلی و جریان ساز بداند. خوشبختانه این نگاه روشن در دولت تدبیر و امید شکل گرفت و در این دوره مدیریت سازمان منطقه آزاد، این استخوان بندی محکم شد اما راه روشن این حرکت اکنون توسط هیات مدیره و مدیر عامل سازمان منطقه آزاد ترسیم شده و ماموریت دشوار و جهاد گونه ای برای بنده و همه هم راهانم تعریف شده

* مهم ترین زاویه دیدی که شما از آن دریچه به قشم نگاه می کنید بفرمایید کدام است؟

بسیار زیاد و دقیقاً به تعداد مصاحبه ها و سخنرانی هایی که داشته ام، گفتم و بازهم در کمال افتخار می گویم که قشم را و گردشگری قشم را بهتر از هر زاویه ای از زاویه مردمان مومن و نجیب و شریف آن نگاه می کنم و همانگونه که بارها گفتم، سخاوت و مهربانی مردم قشم را مهم ترین و بارزترین جاذبه گردشگری قشم می دانم. قشم را سفرهای پر برکت از همه نعمت ها و فرصت های شایسته برای خدمت می دانم و خدا را شکر می کنم که مردمان قشم این اجازه را به بنده داده اند که در کنار سفره آن ها بنشینم. ما جنوبی ها که در کنار دریا رشد کرده ایم و بزرگ شده ایم یک ویژگی بارز داریم پای هر سفره عزیزی که نشستیم، هرگز به خود اجازه نمی دهیم پا روی آن سفره بگذاریم و به آن سفره خیانت کنیم.

ایمان دارم که با کمک مردم قشم و با همراهی دانشگاهیان و نخبگان مذهبی، علمی، فرهنگی و اجتماعی

تعریف کرده ام که تا آنجا که خدا می خواهد و تقدیر اجازه می دهد حاصل آموخته ها و تجربه های عمرم را با تلاش و کوشش شبانه روزی ام همراه کنم و آن را به سود و مصلحت مردم کریم، مومن، مهربان و سخاوتمند قشم اختصاص دهم.

همه انسان های منصفی که مرا می شناسند، می توانند برای شما و مردم قشم و هرمز و هنگام شهادت دهند که در هیچ بخشی از کارنامه شغلی، مدیریتی و اجرایی ام نشانه ای از کم کاری و کوتاهی وجود نداشته است و تا پای جان برای تحقق اهداف توسعه ای تلاش کرده ام.

* الان به عنوان مدیر کل یک مجموعه استراتژیک سازمان منطقه آزاد، قشم را چگونه می بینید؟

اجازه دارم مفهوم سوال شما را کمی تغییر بدهم؟

بله! به عنوان مدیر کل استراتژیک ترین مجموعه سازمان منطقه آزاد قشم؛ اولاً قشم را بزرگترین معدن الماس ایران و خاورمیانه می دانم که تاکنون گواهی کشف گرفته

مدیریت‌ها و ارکان سازمان مأموریت پیدا کرده‌اند که این عنوان را عملاً و اساساً پاس بدارند نتیجه آنکه نه تنها بر اداره کل میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری که بر همه ارکان و نهادهای جزیره واجب است که با معرفی همه‌ی جلوه‌ها و گونه‌های گردشگری

داشتید چه کاری انجام می‌دادید تا مسیر توسعه گردشگری قشم را بی‌برگشت کنید؟

اول توجه به گردشگری فرهنگی آیینی در مناطق روستایی جزیره و دوم تبدیل قشم به پایگاه اصلی گردشگری ورزشی ایران.

* شما چه ظرفیت‌های نهفته‌ای در گردشگری قشم می‌بینید که جای کار داشته باشد؟

به صورت خلاصه نمی‌توان گفت اما در حال حاضر پرداختن به جنبه‌های کم‌تر کار شده یا مغفول مانده همزمان با تنوع بخشی به بازارها و مبادی سفر به قشم، نزدیک شدن به استانداردهای موجود در تاسیسات گردشگری، کاهش قیمت تمام‌شده تورهای قشم، افزایش ورودی‌ها، تربیت منابع انسانی «کار» و «اثر بخش» و از همه مهم‌تر جذابیت‌آفرینی‌های حمایتی و هدایتی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خصوصی شفاف‌بخش‌ترین نسخه‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت برای دمیدن روحی تازه در جسم و جان گردشگری قشم به نظر می‌رسند. بدیهی است که باید تلاش کنیم شرایطی را ایجاد کنیم که جریان گردشگری در جزیره به آسان‌ترین، روان‌ترین و ارزان‌ترین اما ارزنده‌ترین شکل ممکن اتفاق بیفتد، یکایک افراد جامعه محلی بیشترین

متنوع و جامع بسته‌های گردشگری و معرفی همه‌ی ظرفیت‌ها و مزایای توریستی قشم در قالب یک مقصد جدید گردشگری برای گردشگران جهانی که کشور ایران را به عنوان مقصد و هدف گردشگری برگزیده‌اند، یکی از بهترین و فرصت‌سازترین استراتژی‌های دستیابی به گردشگری موفق و در نتیجه توسعه پایدار قشم است.

* شما در نوروز ۹۶ توجه به اینکه زمان زیادی از حضورتان در منطقه آزاد نمی‌گذشت قاعدتاً با مسئولیت سختی مواجه بودید، بفرمایید چه برنامه‌ها و تدابیری برای مهار بحران همیشگی نوروز در قشم داشتید؟ به طور کلی بفرمایید با چه مسائلی روبه‌رو بودید؟

بدون هیچ تردیدی می‌دانیم که ایام نوروز حساس‌ترین روزهای کاری همه مدیران سازمان منطقه آزاد قشم است و این حساسیت در اداره ما بیشتر از سایر نهادها احساس می‌شود. چند نکته حیثیتی وجود داشت که مرا مشتاق و ملزم می‌کرد که با تمام وجود برای شناخت مشکلات و دریافت و رهیافت به چاره‌ها و تدابیر تلاش مضاعف داشته باشم. از یک سو اعتماد بسیار ارزشمند مدیرعامل سازمان آن‌هم در آن ایام مهم ملزم می‌کرد حتی به قیمت جان و آبرویم پاسخ روشن به این

برابر و مساوی‌اند و بر این اساس هرگز نباید این تناسب و تساوی به خدشه بیفتد. در هر کدام از حوزه‌ها آسیب‌شناسی‌ها و چاره‌جویی‌های جدی و عملی صورت گرفته است و کارهایی هم آغاز شده‌اند که بیشتر از آنکه به آمار فوری و زودگذر گرایش داشته باشند به آمار و آرمان‌های عمیق و اساسی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جزیره قشم دل‌بسته‌اند و تأثیرات آن‌ها در آینده بیشتر از زمان حال مورد نظر ما هستند. بگذارید به شما چند تا مژده بدهم؛ اولاً دوازده شناسنامه برای ثبت ملی آیین‌ها، آداب، رسوم، آوازها، نغمه‌ها، غذاها، فنون، هنرها، مهارت‌های مردم جزیره تشکیل شده است و تا آخر امسال به بهره‌برداری می‌رسد. ثانیاً ضرب‌الاجل قطعی برای نوسازی و بهسازی ناوگان گردشگری ساحلی و دریایی به تعاونی‌ها و موسسه‌ها اعلام شده است. ثالثاً استانداردهای و سطح‌بندی استاندارد اقامتی جزیره منطبق با درجه‌بندی و سطح‌بندی استاندارد ملی و جهانی بدون تعارف و اغماض آغاز شده و با سرعت در حال طی شدن است از همه مهم‌تر آنکه تدوین و تنظیم بسته‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری کاملاً به سمت منطبق شدن با واقعیت‌های ملی، منطقه‌ای و شرایط جزیره پیش می‌روند

دیدار نمایندگان نخبگان جوان ایران با یوسف خاندان خمینی

سفره سرشار از نعمت و برکت این جزیره در همه‌ی فضاها و فرصت‌های تبلیغی، ترویجی و اطلاع‌رسانی و تدوین بسته‌های جذاب گردشگری به علاقه‌مندان همه‌ی گونه‌های گردشگری جهان تلاش کنیم؛ تورهای کلاسیکی که به ایران زمین سفر می‌کنند را به ورود و گردش در این جزیره و اقامت چند روزه هدایت کنیم تا قابلیت‌های منحصر به فرد متنوع گردشگری قشم را تجربه کنند و دیگران را به این تجربه دعوت کنند.

* برترین جاذبه گردشگری قشم از نظر شما کدام است؟

همیشه گفته‌ام اما باز هم تکرار می‌کنم مردمان شریف، نجیب و سخاوتمند قشم اعم از زن و مرد خود بهترین جاذبه گردشگری جزیره محسوب می‌شوند. دیدن طبیعت بی‌جان یا جان‌دار، آثار باستانی و تاریخی و مناظر بکر، بدون توجه به مردمی که در دامان یا جوار آن زندگی می‌کنند، و بدون توجه به سبک معیشت، باورها، اعتقادات، فرهنگ و فولکلور ویژه‌ای که این مردم دارند، خالی از روح و حیات گردشگری است. این ظرفیت‌ها و ویژگی‌های می‌توانند بسیاری رونق‌ساز و ثروت‌آفرین باشند.

* در مدتی که از دوران مدیریت شما بر این دستگاه می‌گذرد، مهم‌ترین کاستی‌ها و کمبودهای گردشگری قشم را چگونه شناخته‌اید؟

قبل از هر نکته‌ای باید بگویم که خودم را به شدت وامدار تلاش‌های مدیران پیشین این اداره کل می‌دانم

دیدار نخبگان جوان ایران با رییس فقید مجمع تشخیص مصلحت نظام

تقدیر از جوان برتر فرهنگ و هنر ایران اسلامی در کنار داریوش ارجمند و بهروز افخمی

در حاشیه مسابقه قایق‌های محلی حوری در حرای سهیلی

سود را از ورود گردشگران ببرند و کم‌ترین آسیب را ببینند، تخریب محیط زیست، امکان تاریخی و فرهنگی به کم‌ترین میزان برسد و نهایتاً گردشگران با بیشترین میزان رضایت‌مندی به خانه باز گردند و نه تنها قشم را در نقشی اهداف گردشگری آتی خود نیز علامت‌دار کنند، بلکه دیگران را نیز به انتخاب قشم دعوت کنند این دقیقاً به این معناست که قشم به صورت یک مقصد شناخته شده در حوزه گردشگری پایدار مطرح شود.

پیشنهاد ویژه‌ام تقویت ارتباطات با کشورهای همسایه حوزه جنوبی خلیج فارس، افزایش پروازها و آمد و شده‌ها به این کشورها و استفاده از ظرفیت ایرانی‌ها به ویژه قشمی‌های مقیم این کشورهاست.

* از دید شما جهانی شدن ژئوپارک قشم چه تاثیری بر گردشگری می‌تواند داشته باشد؟

قشم به دلیل داشتن ظرفیت‌های مهم به ویژه ژئوسایت‌های تنها ژئوپارک خاورمیانه می‌تواند امکان ماندگاری گردشگران جهانی و به خصوص ژئوتوریست‌ها را تا حداقل هفت شبانه‌روز در این جزیره ایجاد کند. به روشنی و بدون تردید بر این حقیقت واقفیم که گردشگران بین‌المللی و به‌طور خاص گردشگران طبیعی به خاطر وجود ژئوسایت‌های تنها ژئوپارک خاورمیانه با نام قشم آشنایی کامل دارند. این روزها با درایت و دلسوزی و تاکیده‌های جدی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم بر گسترش مفهوم و مصداق ژئوپارک همه

اعتماد بدهم. به نمایندگی از مهمان‌نوازی مردمان بهترین جزیره دنیا موظف به تلاش و کوشش حداکثری بودیم و جایی برای کوتاهی و قصور نداشتیم. انکار نمی‌کنم که برخی از افراد هم منتظر بودند که این فرصت کم برای انطباق با شرایط به شکست و شرمندگی‌ام بینجامد و حتی گاهی رفتارهایی هم بروز دادند اما در عوض عزیزی هم بودند که مثل کوه در کنار این مدیر تازه آمده ایستادند. اقرار می‌کنم که هیچ کاری از دستم بر نیامد به جز تلاش و بیداری و بی‌خوابی‌های شبانه‌روزی و اگر رهنمودهای ارزشمند مدیرعامل و معاونان سازمان و پایمردی‌های مدیران با تجربه و دلسوز و بزرگان خردمند جزیره و البته مهمان‌نوازی‌های بی‌نظیر مردم شهرها و روستاهای جزیره نبود، نمی‌توانستم کاری کنم.

* آیا طرح و راهبردی برای گردشگری قشم تاکنون تدوین شده است؟

بله. قطعاً آقای مهندس مومنی قبل از پذیرش بنده به عنوان سرپرست برنامه‌های راهبردی خواستند و قطعاً بدون مطالعه و بررسی برنامه نمی‌توانستم اعتماد ایشان را جلب کنم؛ این برنامه در سه فاز تدوین شده و خوشبختانه اکنون نه تنها از برنامه زمانبندی آن عقب نیستیم که با حمایت مدیران محترم سازمان و به خصوص همراهی بسیار صادفانه چند تن از مدیران از در چند مصداق از برنامه جلوتر و پیش‌تر هم هستیم.

* اگر همه منابع و اختیارات مربوط به قشم را

خلاصه آنکه امور مربوط به توسعه و پیشرفت گردشگری برنامه‌محور شده‌اند و در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تدوین شده‌اند و اگر چشم‌های حقیقت بین را باز کنیم به زودی تأثیرات روشن و دقیق آن‌ها را خواهیم دید.

مهم‌ترین اتفاقی که الحمدلله با استقبال و همراهی عمومی هم مواجه شده است، اولاً ارتباط بسیار سازنده‌ای که میان اداره کل ما با همه معاونت‌ها، مدیریت‌ها و ارکان و نهادهای سازمان شکل گرفته است و همراهی خوب عزیزان شایسته بهترین تقدیرهاست. ثانیاً ارتباط بسیار خوبی با سطوح مختلف جامعه محلی اعم از نخبگان علمی، مذهبی، فرهنگی و اجتماعی شهرها و روستاهای جزیره باعث یک هم‌دلی عظیم شده که باعث خوشحالی و امیدواری دلسوزان گردشگری و اقتصاد جزیره شده است.

* شاه بیت تدابیر شما برای پیشرفت و توسعه گردشگری قشم چیست؟

شدیدا بر این باورم که با شناخت ضعف‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و چاره‌جویی برای ترمیم ضعف‌ها و تأمین بایسته‌های زیرساختی می‌توان هموطنان طرفدار گونه‌های گوناگون گردشگری را به انتخاب قشم به عنوان یکی از مقاصد اصلی گردشگری مشتاق کرد، به میزان مضاعفی با برندسازی قشم به عنوان یک موقعیت مهم گردشگری و تدوین بسته‌های جذاب،

برخی از آن عزیزان علیرغم نگاه دسته چندی که مدیران ارشد سازمان نسبت به مقوله گردشگری داشته‌اند، تلاش‌های خوب و اثرگذاری داشته‌اند این را قبول دارم که همه مدیران قبلی گردشگری یا همان سیاحتی سابق همه مثل بنده از این موهبت برخوردار نبوده‌اند که از حمایت و نگاه گردشگری محور مدیرعامل فعلی سازمان برخوردار باشند اما علیرغم همه تلاش‌هایی که مدیران قبلی داشته‌اند، میراث بجا مانده‌ای که اکنون نزد بنده مانده است مشکلات متعدد عمیقی هم دارد که برطرف کردن آن‌ها صبر ایوب را می‌طلبد و عصای موسی علیهم‌السلام. برخی از این کمبودها و نارسایی که در مشاهدات باعث خستگی و خانه‌نشینی گردشگری غنی و بااستعداد قشم شده‌اند، این‌ها هستند: هتل‌ها، مهمانخانه‌ها و اماکن اقامتی قشم متأسفانه هم به لحاظ سخت‌افزاری و هم به لحاظ نرم‌افزاری و مهم‌تر از آن نظارتی، با استانداردهای ملی و جهانی فاصله‌های معناداری دارند. تعداد زیادی از این واحدها از بنیان و اساس به عنوان هتل ساخته نشده‌اند. در مقطعی از زمان، نسبت تقاضای بالای گردشگران به واحدهای اقامتی، مدیران سازمان را بر آن داشته با تغییر کاربری بعضی ساختمان‌های مسکونی به اماکن اقامتی موافقت نمایند که این خود سبب شده این واحدها فاصله‌ی بسیاری با معیارها، ضوابط و استانداردهای قابل قبول داشته باشند.

از سوی دیگر عدم انطباق با استانداردها و عدم نظارت جامع و موثر فقط شامل حال هتل‌ها و اماکن اقامتی نمی‌شود این عارضه روی چهره و خدمات رستوران‌ها، سفرمخانه‌ها و اغذیه‌فروشی‌های شهری و روستایی هم نگرانی انداخته است. نظارت نظام‌مند هم در زمان اعطا و تمدید مجوزها و هم در زمان فعالیت این واحدها باید بیش از هر اصل و اراده‌ای متناسب با اهداف و چشم‌اندازهای روشن گردشگری قشم و تامین منافع عمومی ساکنان و شهروندان و گردشگران باشد.

با یک دوست قدیمی و هنرمند شاخص هرمزگان رضا صادقی عزیز

به این موارد اضافه کنید دیپلماسی نارسای مذاکره با نهادهای ملی و عدم اتخاذ راهکار برای حمل و نقل کافی و ارزان که هزینه‌ی سفر به مقصد قشم را از فهرست دلایل عمده‌ی نگرانی گردشگر خارج کند از یک سو و عدم ایجاد یک ارگان حمل و نقل عمومی ارزان برای آمد و شد گردشگران در تمام جزیره از سوی دیگر تأثیر نگران‌کننده‌ای بر امروز و آینده‌ی گردشگری قشم دارد.

تاکنون زحمات و تلاش‌های بسیاری برای رشد و توسعه‌ی همه‌جانبه‌ی گردشگری قشم اتفاق افتاده است و تمامی معاونت‌ها و مدیریت‌های سازمان منطقه آزاد قشم به زعم و سهم خود مجاهدت‌های بسیاری داشته‌اند اما به نظر می‌رسد که متأسفانه تا امروز نهاد اصلی متولی گردشگری قشم به‌خاطر فقدان طرح جامع گردشگری و به تبع آن مشخص نبودن افق‌ها، ماموریت‌ها، چشم‌اندازها، استراتژی‌ها و نهایتاً نقشه‌راه و اکشن پلان، کمبود نیروی انسانی ماهر و متخصص و از همه مهم‌تر عدم انطباق و همراهی برنامه‌ای و اجرایی نهاد متولی گردشگری با مدیریت کلان، معاونت‌ها و نهادهای دیگر سازمان نتوانسته است به شایستگی‌های توسعه‌ساز برسد.

* با وجود همه این مشکلات یا به قول خودتان این میراث نا آماده، چقدر به آینده گردشگری قشم امیدوار هستید؟

بگذارید از نیمه پر یوان هم بگویم. اگر چه در دوره‌های گذشته بر عنصر پایداری و نگاه داشت گردشگر کم‌تر تکیه و تأکید و البته برنامه‌ریزی شده است، اما امروز به لحاظ تیپولوژی و گونه‌شناسی یک نوع تغییر در گونه‌های گردشگران ورودی به قشم و نوع نگرش آن‌ها به قشم ایجاد شده است. تا چندی پیش، بیشتر گردشگران یا بهتر بگویم مسافران قشم را افرادی تشکیل می‌دادند که این جزیره را به عنوان مقصد خرید ارزان انتخاب می‌کردند و بخش بسیار کمی از وقت خود را به بازدید از جاذبه‌های گردشگری قشم اختصاص می‌دادند. ولی طی یکی دو سال گذشته به دلیل نوسانات نرخ ارز و تأثیر آن بر کالاهای قابل عرضه در بازارهای قشم از یک سو و تدابیر مدیریتی و اقدامات مثبت مدیریت ارشد سازمان و اداره کل ما از جمله معرفی جاهای کم‌تر شناخته شده قشم و ایجاد زیرساخت‌ها و زیربنای گردشگری در نقاط مختلف جزیره که باعث رشد نسبی توسعه توریسم در این جزیره شده، از

سوی دیگر باعث تغییر نگرش به این مقصد گردشگری و حتی توزیع زمانی و مکانی سفر در قشم شده و از تعداد گردشگران خرید کاسته شده و به سهم

و نفع گردشگری افزوده شده است.

ما با کمک‌ها و همراهی‌های بسیار سازنده و موثر روابط عمومی سازمان فقط در ایام نوروز امسال به اندازه کل ایام سال گذشته در گردشگری روستایی توفیق داشته‌ایم و البته در میانگین بقا و ماندگاری گردشگران رشد و جهشی خیره‌کننده و معنادار داشته‌ایم.

* چقدر خوب! ادامه بدهید باز هم بگویید

اگر زیرساخت‌های گردشگری را در دو بخش «ملموس» و «ناملموس» تقسیم‌بندی کنیم؛ در بخش زیرساخت‌های ملموس، ما با تأسیسات فیزیکی مانند هتل‌ها، رستوران‌ها، جاده‌های دسترسی، پارکینگ، سرویس بهداشتی، کمپ‌ها و مجتمع‌های گردشگری و... مواجهیم؛ از این حیث جزیره در حال

حضور در برنامه تلویزیونی پر مخاطب ماه عسل به عنوان وکیل دادگستری رکورددار تبدیل پرونده‌های طلاق به سازش و آشتی

طی کردن روند بسیار خوبی است و پروژه‌های جدیدالافتتاح یا در حال ساخت که با درایت مدیرعامل و حمایت معاونت عمرانی سازمان تعریف شده‌اند، نوبت بخش آینده‌ای مطلوب برای گردشگری قشم هستند. در بخش زیرساخت‌های ناملموس، نیز با مفاهیمی همچون امنیت و آموزش سروکار داریم. بحمدلله در مقایسه با سایر نقاط ایران در مورد امنیت گردشگران قشم مشکلات به مراتب کمتری مشاهده می‌شود اما در مقوله‌ی آموزش به شدت ناگزیر و ملزم به آموزش و تربیت نیروی انسانی هستیم و بر همین اساس باید به طور مداوم و مستمر دوره‌های متعددی برای آموزش نیروی انسانی شاغل در بخش‌های مختلف از جمله هتل‌ها، رستوران‌ها، تاکسی‌ها، راهنمایان و

دیدار صمیمانه با فعالان محلی گردشگری، مدیران اقامتگاه‌های بوم گردی

بازاریابان گردشگری، جامعه محلی و تعاونی‌های دارندگان قایق و شناورها

بر گزار کنیم که خوشبختانه در این زمینه برنامه‌ریزی‌های خوبی داشته‌ایم و از برنامه جلوتر هم هستیم.

* برای حرکت سریع‌تر به سمت بهبود اقتصاد مبتنی بر گردشگری چه راهکاری دارید؟

اقدامات خوب و مثبتی طی سه سال اخیر برای معرفی جاذبه‌های شاخص قشم صورت گرفته است، اما و اما و در کمال تأسف تا معرفی قشم به عنوان یک برند جذاب گردشگری در میان مقاصد گردشگری کشورمان فاصله داشته‌ایم. بسته‌های سفر به قشم باید توسط دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی شهرهای بزرگ به طور عمده به فروش برسند. در صورت نهادینه شدن سفر در قالب تورهای جمعی، هزینه‌های سفر برای گردشگر ارزان‌تر و امن‌تر بوده و سود بیشتری به مقصد «قشم» می‌رساند. ضمن اینکه در وقت، انرژی و منابع صرفه‌جویی بیشتری می‌شود از سوی دیگر فعالیت‌های مذاکره‌ای تفاهم‌نامه‌محور برای ارتباط با نهادهای، دستگاه‌ها و ارگان‌های اداری و دولتی پر پرسنل در کلان شهرها و شهرهای نسبتاً بزرگ برای انعقاد تفاهم‌نامه اعزام جمعی گردشگران و تدوین بسته‌ای گردشگری ارزان اما رونق‌ساز، مورد غفلت قرار گرفته است و همین امر سبب شده است قشم در مقایسه با سایر مناطق مشابه و حتی پایین‌تر از قشم نتواند جایگاه واقعی خود را در میان مقاصد متعدد و رنگارنگ گردشگری کشور پیدا و اثبات کند. همه این غفلت‌ها به زودی راه به سمت جبران در پیش خواهند گرفت

* آیا این به آن معناست که قشم در بورس اوراق محسوس مناطق گردشگری ایران مدافع و مبلغ توانمندی نداشته است؟

دقیقاً همین است و سوالی اساسی که همیشه ذهن مرا به شدت درگیر کرده این است که به راستی گردشگری غنی و ثروتمند اما مظلوم و ناشناخته‌ی قشم در خارج از جزیره‌ی قشم کدام مانیتور، کدام رسانه، کدام بلندگو و به

روستای هفت رنگو

عبارت خودمانی کدام بازاریاب و نمایندگی فروش را دارد که معلومات ما در مورد منابع گردشگری قشم را به جاذبه‌هایی برای جذب گردشگران بدل کند. آیا هیچ صنعتی را بدون مفاهیمی چون محصول، مشتری، بازار، رقابت، عرضه، تقاضا و... سراغ داریم؟ با این اوصاف که گردشگری نیز یک صنعت است. در این صنعت چیزی که تولید می‌شود «بسته سفر» یا همان پکیج گردشگری است که عمده‌فروش‌ها آن را تولید و در اختیار خرده‌فروش‌ها قرار داده و نهایتاً به مشتری یا همان گردشگر می‌رسد. در این صنعت محصول را نمی‌توان انبار کرد. مشتری خود به دنبال خرید محصول می‌آید، رقابت برای جذب مشتری زیاد است اما برای جذب مشتری بیشتر باید بازاریابی و بازاریاری کرد.

* جناب آقای جعفری از اینکه وقت ارزشمندتان را برای این مصاحبه در اختیار ما گذاشتید از شما سپاسگزارم، آخرین سوال را دوست دارم خارج از موضوع بیرسم، شما در سال ۹۴ به عنوان یکی از وکلای دادگستری فارس مهمان برنامه تلویزیونی ماه عسل بودید، لطفاً در صورت امکان حالا بی واسطه از آن برنامه و علت حضورتان در ماه عسل برای ما بگویید.

برنامه محبوب و پر مخاطب ماه عسل احسان علیخانی که این سال‌ها کم کم به یکی از شناسه‌های ماه رمضان معاصر ملت ایران بدل شده است، در سال‌های قبل و زمانی که به امر وکالت دادگستری هم اشتغال داشتم، به‌خاطر تلاش‌های جدی که برای تبدیل پرونده‌های طلاق به اصلاح و سازش زوجین داشتم از طریق قوه قضائیه و دادگستری فارس معرفی شده بودم و این برنامه از من دعوت کرده بود اما چون وکالت می‌کردم و نمی‌خواستم به طور ناخودآگاه فرصت تبلیغی این برنامه پر مخاطب به نفعم استفاده شود شرکت نکردم تا اینکه در رمضان سال ۱۳۹۴ که به خاطر انتصاب به عنوان مدیرکل کتابخانه‌های عمومی فارس پروانه وکالت را تودیع کرده بودم، به عنوان وکیل رکورددار کشور در تبدیل پرونده‌های طلاق به سازش و آشتی زوجین به برنامه دعوت شدم و به همراه یکی از آن بیست و هفت زوجی که به زندگی مشترک برگردانده بودم، در برنامه شرکت کردم که بسیار هم مورد لطف و محبت مردم شریف کشورم قرار گرفتم.